

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

АРХИВ
ЗА ПРАВНЕ И ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ
ОРГАН БЕОГРАДСКОГ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

УРЕДНИК
Д-р МИХАИЛО ИЛИЋ
ПРОФЕСОР УНИВЕРЗИТЕТА

КЊИГА ПЕДЕСЕТПЕТА

БЕОГРАД
ИЗДАЊЕ НАСТАВНИКА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА
УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
Топличин венац 21

1939

XXIX ГОД, ДРУГО КОЛО

КЊ. XXXVIII (LV) БР. 5-6.

САДРЖАЈ

БР. 1—6, КЊ. XXXVIII (LV) ДРУГО КОЛО

1) Божидар Марковић као наставник, од д-ра Ђорђа Тасића	389
2) Божа Марковић — покретач институције условне осуде, од д-ра Метода Доленца	391
3) О 30-годишњици Фридриховог процеса, од д-ра Ива Милића	398
4) Жене као поротници у Душановом законнику, од д-ра Александра Соловјева	403
5) Личност и рад д-ра Божидара В. Марковића, од д-ра Тихомира Васиљевића	407
—————	
1) Монтескије, од д-ра Евгенија Спекторског	97
2) Индикативне и нормативне науке, од д-ра Александра Билимовића	289
3) Александар Градовски, од д-ра Евгенија Спекторског	488

ГРАЂАНСКО ПРАВО И ПОСТУПАК

1) Један поглед на позакоњење ванбрачне деце, од д-ра Данила Ј. Данића	5
2) Значај парничне легитимације са гледишта процесног права и последице њенога недостатка, од д-ра Адама П. Лазаревића	40, 130
3) Правни положај жене у Хрватској и Славонији чији је брак проглашен неваљаним по кан. 1099, § 1, n, 2 Cod. iur. can., од д-ра Матије Белића	107
W4) О установи злоупотребе права, од д-ра h. c. Живојина М. Перића	193
5) О извршењу узајамних облигација по пољском закону о облигацијама и нашем Грађ. законнику, од д-ра Драгољуба Аранђеловића	528
6) Где да законодавац стави наше колизионе норме?, од д-ра Станка Лапајна	535
7) Треба ли у нашем јединственом Грађ. законнику предвидети законско право првокупа (прекупа, прече купње)?, од д-ра Бертолда Ајзнера	538
8) Првенствени ред принудних заложних права и права на намирење по ИП, од д-ра Срећка Цуље	542
9) Одговорност закупаца за пожар, од д-ра Михаила Константиновића	557
10) Кривично девизно законодавство и приватноправни послови, од д-ра Милана Бартоша	572
11) Може ли прелаз на ислам послужити као узрок за развод брака?, од д-ра Мехмеда Беговића	577
12) Промена и сукцесија странака у завршном поступку, од д-ра Адама П. Лазаревића	589
13) Обавезни покушај мирења парничара пре спора и одређивање највишег износа такса и намета према претпредлогу франц. зак. о суд. грађ. поступку, од д-ра Видана О. Благојевића	595
14) Надлежност кривичних судова за приватноправна потраживања, од д-ра Душана Љ. Пантелића	598

КРИВИЧНО ПРАВО И ПОСТУПАК

1) Релативност једне категорије прописа Кривичнога законика, од д-ра h. с. Живојина М. Перића	412
2) Стандарди и директиве у казненом праву, од д-ра Станка Франка	423
3) Функционална надлежност редовних кривичних судова у схватању вла- дајуће доктрине и позитивног права, од д-ра Миодрага Аћимовића	432
4) Статика и динамика у типологији злочинаца, од Александра Ма- клецова	436

ДРЖАВНО, УСТАВНО И АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВО

1) Обим, задатак и метода обраде административног права на правном факултету, од д-ра Николе Стјепановића	29
2) Кривична одговорност министара по Уставу од 1931, од д-ра h. с. Слободана Јовановића	484
3) Самоуправа и демократија, од д-ра Ива Крбека	495
4) Санкција парламентарног режима, од д-ра Јована Стефановића	500
5) Основна обележја новог општинског уређења у Немачкој, од д-ра Михаила Илића	502
6) Реална унија као стварна савезна држава, од д-ра Милана Влади- сављевића	509
7) Претседнички систем, од д-ра Јована Ђорђевића	514
8) Прејудуцијно питање и наше административно право, од д-ра Ни- коле Стјепановића	521

МЕЂУНАРОДНО ЈАВНО ПРАВО

1) Правна природа међународних уговора, од д-ра Ђуре Поповића	215
2) Развитак панамериканског покрета, од д-ра Милете Ст. Новаковића	491
3) Међународни кривични суд, од д-ра Илије А. Пржића	504

СОЦИОЛОГИЈА

1) Дункманова социологија религије, од д-ра h. с. Слободана Јовановића	1
2) Социолошка теорија Фоконеа о кривичној одговорности, од д-ра Ђорђа Тасића	209
3) О односу између економског и правног, од д-ра Петра Струве	444
4) Демократије и тоталитарне државе, од д-ра Франа Милобара	450

СОЦИАЛНА ПСИХОЛОГИЈА

Психологија колектива, од д-ра Николе Крајинског	439
--	-----

ФИЛОЗОФИЈА ПРАВА И ОПШТА ТЕОРИЈА ПРАВА

1) Правичност као извор права, од д-ра Божидара С. Марковића	20
2) Теорија институције Мориса Ориуа, од д-ра Војислава М. Грота	313
3) Један поглед на филозофију права у савременој Француској, од д-ра Божидара С. Марковића	461
4) Сила и право, од д-ра Ђуре Поповића	466
5) Тумачење изузетака, од д-ра Борислава Т. Благојевића	471

ИСТОРИЈА

1) Посредовање Аустрије за измирење Порте са Србијом 1810 године, од д-ра Алексе Ивића	476
2) Француска и народни покрети у Аустрији 1848, од д-ра Милоша Радојковића	476

РИМСКО ПРАВО

Successio in universum ius у римском наследном праву, од д-ра Кон- стантина Смирнова	549
---	-----

ЦРКВЕНО ПРАВО

Надлежност православних црквених судова у погледу додељивања деце, од Сергија Троицког	554
---	-----

ТРГОВАЧКО, МЕНИЧНО И СТЕЧАЈНО ПРАВО

1) Квази-уговори у трговачком праву, од д-ра Владислава Брајковића	224
2) Да ли је основан назив „друштво са ограниченом одговорношћу“?, од д-ра Милана Шкерља	531
3) Двије примједбе за уводни закон за Трговачки закон, од д-ра Павла Растовчана	568
4) Право гласа банака као држалаца стварно туђих акција, од д-ра Ђорђа Ж. Мирковића	580

ЕКОНОМСКЕ И ФИНАНСИСКЕ НАУКЕ

1) Економија и политика, од д-ра Љубомира С. Дуканца	298
2) Физиократска теорија о државним дуговима, од д-ра Милана Тодоровића	603
3) Значај привредних ступњева, од д-ра Милана Ј. Жујовића	607
4) Немачки порески бонови, од д-ра Јована Ловчевића	612

РАДНО ПРАВО

О штрајку са заузимањем фабрика, од д-ра Стојана Бајича	616

ПРАВНА ПОЛИТИКА

1) Кланичне санитарске таксе, од д-ра Милана Тодоровића	138
2) Тужбе за накнаду штете против службеника, од д-ра Милана Бартоша	143
3) Пресуда због изостанка или пропуштања код статусних спорова, од Драгутина Кнежевића	236
4) Скраћење парница око повраћаја припадљености, од д-ра Милана Бартоша	349

ПАРЛАМЕНТАРНА ХРОНИКА

Утврђивање изборних резултата, од д-ра Лазе М. Костића	239

МЕЂУНАРОДНО-ПРАВНА ХРОНИКА

1) Нео-неутралност, од д-ра Илије Пржића	53
2) Минхенски споразум, од д-ра Милете Ст. Новаковића	243

СТРАНИ ПРАВНИ ЖИВОТ

Неколико занимљивих случајева француског правосуђа, од д-ра Драгољуба Аранђеловића	56, 150

ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИСКА ХРОНИКА

1) Порески клиринг, од д-ра Љубомира Дуканца	153
2) Основне црте у демографском развоју Југославије, од д-ра Николе Мирковића	349

АДМИНИСТРАТИВНА ХРОНИКА

1) Мењање и укидање административних одлука у пракси, од Светозара Аџића	60
2) Због прекорачења власти може се управно-судском тужбом нападати дисциплинска одлука, од д-ра Боривоја Д. Петковића	160
3) Обавезност мишљења лекарске комисије при доношењу решења о боловању, од Војислава М. Ђендића	250
4) Одлука Држ. савета о једном случају неслагања правилника за извршење законских одредаба и тих законских одредаба, од Ђорђа Јанића	357

СУДСКА ХРОНИКА

1) По § 884 ГЗ дуг из уговора о зајму може се исплатити не само новцем, него и другим чиме на шта се странке сложе, од Јована Д. Смиљанића	62
2) Претходно уговарање зајма и куповине и продаје, од д-ра Милана Бартоша	64

3) Институцијом сметања поседа може се користити само онај фактички држалац који је као такав самовласно истиснут из државине од трећег лица, од д-ра Видана О. Благојевића	65:
4) Кад су цесије извршене истог дана и једновремено достављене цесусу, онда цесионари имају право једнаког ранга, од Тихомира М. Ивановића	67
5) Унуци наслеђују свога деду по свом сопственом праву, од Јована Д. Смиљанића	69:
6) Злоупотреба права код грађанских пресуда, донетих на основу безусловног потпуног признања, од Александра Р. Миловића	70:
7) Повреда прописа о застарелости није разлог за поништај пресуде изабраног суда. (Са примедбом д-ра Милана Бартоша), од Драгомира Д. Герасимовића	73:
8) Није допуштен редован правни пут за спорове општинских службеника против општине због неисплаћене плате, од Миленка Т. Михаиловића	74
9) Неотварање и обустава истраге, од д-ра Ханса Бауера	75:
10) Од којега момента почиње тећи рок за подношење предлога за гоњење код дела из § 276 КЗ, од Братислава М. Ђелошевића	77
11) Да ли је епархиски црквени суд надлежан за решавање сумње о патернитету, од Сергија Троицког	162:
12) Констатација патернитета. (Иако је дете у црквеним књигама уведено као ванбрачно, пресумптивни отац није ослобођен дужности судског одрицања), од Тихомира М. Ивановића	164
13) За издржавање жене, поред мужа, обавезан је и свекар ако живи заједно са сином. (Са примедбом д-ра h. c. Живојина М. Перића, од Јована Д. Смиљанића	165:
14) Мирез није поклон већ законска обавеза родитеља ради бољег живота младенаца и кад се обећа може се судским путем тражити, од Јована Д. Смиљанића	167
15) Иако адвокат може на другог пренети овлашћење, ипак не може без изричитог овлашћења са овим пуномоћником уговорити и хонорар. (Са примедбом д-ра Милана Бартоша), од Ивана Д. Петковића	169:
16) Прописи уговора уопште примењују се и на уговоре о задрузи. (Са примедбом д-ра h. c. Живојина М. Перића), од Леона Амара	170
17) Поништај пресуде изабраног суда због недостатка изворника, од Драгомира Д. Герасимовића	171
18) Један случај неправилног разумевања и погрешне примене прописа § 29 КЗ, од Родољуба С. Конића	173
19) Начело непосредности важи и за призивни суд, од д-ра Видана О. Благојевића	251
20) Дукати нису миразно добро, већ женин накит, којим жена има право слободног располагања, од Јована Д. Смиљанића	254
21) Однос тапије и јавне продаје, од Јована Д. Смиљанића	256
22) Кад је брак разведен кривоцом оба супружника, жена нема права на издржавање, од Јована Д. Смиљанића	259:
23) Уговор о заједници живота не може се раскинути због одласка једног уговорача ради лечења због болести, од Јована Д. Смиљанића	261
24) Уговор о усиновљењу, по коме усвојеник наслеђује усвојитеља, обеснажава ранији тестамент усвојитеља, од Јована Д. Смиљанића	262:
25) Оштећеник није дужан тужити поред општине и службеника за штету насталу превозом трамвајем, од Ивана Д. Петковића	264
26) Без утицаја су на прекид застарелости послови, обављени од адвоката после отказа пуномоћија, ако то нису неопходни, од Драгомира Д. Герасимовића	266:
27) Ништење решења изабраног суда на основу § 691 ГРПП, од Драгомира Д. Герасимовића	267
28) Крађа из § 314 КЗ а не кривично дело крађе учињено на опасан и дрзак начин из § 316 т. 3 КЗ, од Јована Д. Смиљанића	268
29) Уредба о максимирању камата и неоправдано обогаћење, од Леонида Таубера	358
30) Уговор о усиновљењу нема законске важности, ако је од стране надлежног епископа поништено црквено усиновљење, од Јована Д. Смиљанића	360:

31) О надлежности рудничког већа допуштен је споразум странака, те није допуштен приговор ненадлежности после одржаног првог ро-чишта, од Ивана Д. Петковића	362
32) <i>Audiat et altera pars</i> , од Леона А. Амара	364
33) Спор о раскиду уговора о закупу код среског суда нема својства хитности у смислу § 532 ГРПП, од Александра Р. Миловића	367
34) Пресуда којом је отац отпустио испод своје власти извршеника не даје право и на повраћај непокретности које син ужива, од Милорада М. Јовановића	369
35) У радњи оптуженика што је секиром по глави убио свога деду, када га је овај пробудио и опсовао што спава кад радници раде, стоји дело лишења живота из § 167 од. I КЗ, од Јована Д. Смиљанића	370

ОЦЕНЕ И ПРИКАЗИ

1) E. Giraud, <i>Le Pouvoir Exécutif dans les Démocraties d'Europe et d'Amérique</i> , од д-ра h. c. Слободана Јовановића	79
2) E. Charrier, <i>L'évolution intellectuelle féminine, le développement intellectuel de la femme, la femme dans les professions intellectuelles</i> , од д-ра Драгољуба Аранђеловића	79
3) Dr. B. Eisner, <i>Der Vorentwurf eines Zivilgesetzbuches für das Königreich Jugoslawien</i> , од д-ра Драгољуба Аранђеловића	81
4) M. O. Hudson, <i>The World Court (1921—1938)</i> , од д-ра Милете Ст. Новаковића	81
5) G. Gourvitch, <i>Essais de Sociologie</i> , од д-ра Ђорђа Тасића	83
6) J. Schacht, <i>G. Bergsträsser's Grundzüge des Islamischen Recht</i> , од д-ра Мехмеда Беговића	87
7) G. H. Bousquet et le R. P. Demeerseman, <i>L'adoption dans la famille tunisienne</i> , од д-ра Мехмеда Беговића	88
8) N. Gunzburg, <i>Les transformations récentes du Droit pénal, interne et international</i> , од д-ра Боривоја Д. Петровића	88
9) P. George, <i>Géographie économique et sociale de la France</i> , од Николе Мирковића	89
10) Dr. B. Eisner, <i>Pravni položaj inozemnih trgovačkih društava u našoj državi po današnjem pravu i po novom Trgovačkom zakonu</i> , од д-ра Ђорђа Ж. Мирковића	90
11) Кривични законик Руске Социјалистичке Федеративне Совјетске Републике, од д-ра Боривоја Д. Петровића	91
12) И. Д. Петковић, <i>Грађански законик за Краљевину Србију</i> , од д-ра Драгољуба Аранђеловића	175
13) Dr. N. Kafičić, <i>Organ i norma</i> , од д-ра Ђорђа Тасића	175
14) Dr. S. Frank, <i>Analogie und Fiktion im Strafrecht</i> , од д-ра Ђорђа Тасића	177
15) Д-р Б. С. Марковић, <i>Реформа нашег грађанског законодавства</i> , од д-ра Адама П. Лазаревића	179
16) A. Toulemon, <i>Les mépris des contrats et la crise</i> , од д-ра Драгољуба Аранђеловића	180
17) Π. Βαλλινδα, <i>Όμοιοφρα ερμηνείας των διεθνων συμβασεων ιδιωτικου διεθνους δικαιου</i> од д-ра Милоша Младеновића	180
18) J. E. Hoover, <i>Crime aux États-Unis</i> , од д-ра Боривоја Д. Петровића	182
19) Bureau International du Travail, <i>L'Année sociale</i> , од д-ра Драгољуба Аранђеловића	269
20) E. Gaudemet, <i>Théorie générale des obligations</i> , од д-ра Видана О. Благојевића	271
21) H. Laufenburger, <i>L'intervention de l'État en matière économique</i> , од д-ра Љубомира Дукања	273
22) A. Bilimović, <i>Einige Bemerkungen zur Theorie der Planwirtschaft</i> , од д-ра Љубомира Дукања	276
23) J. M. Јовановић, <i>Дипломатска историја нове Европе 1918—1938</i> , од д-ра Илије Пржића	279
24) Ж. С. Којић, <i>Збирка образаца</i> , од д-ра Адама П. Лазаревића	280
25) Dr. S. Lapaïne, <i>Načrt pri posestovalno- in zastarelnopravnih določb za jugosl. državljaniki zakonik</i> , од д-ра Драгољуба Аранђеловића	371
26) Д-р Х. Бауер, <i>Основи регистрационе дактилоскопије</i> , од д-ра Сергија Трегубова	371

VIII

27) I. Manzoni, Mirovni ugovori, од д-ра Илије Пржића	372
28) Д-р Б. Т. Благојевић, Посебни део облигационог права, од д-ра Душана Јб. Пантелића	372
29) M. Toutsakovitch, Élaboration scientifique du droit positif dans la conception de François Gèny, од д-ра Божидара С. Марковића	374
30) Études de droit civil à la mémoire de Henri Capitant, од д-ра Божидара С. Марковића	377
31) O. Lange and F. M. Taylor, On the Economic Theory of Socialisme, од д-ра Љубомира С. Дуканца	378
32) J. Saint-Germès, L'État capitaliste, од д-ра Љубомира С. Дуканца	381
33) BIT, Les tribunaux du travail, од Радомира Љ. Живковића	381

НЕКРОЛОГ

1) † Добривоје С. Петковић, од д-ра Драгољуба Аранђеловића	93
2) Charles Lyon-Caën — Henri Capitant — René Démogé — Edgar Alix — Charles Dupuis — Paul Matter — Jules Valéry — Arthur Goddyn — Ernest Mahaim, од д-ра h. c. Живојина М. Перића	183

БЕЛЕШКЕ

1) Споменица у част Г. Тришиа, од д-ра Бошка Перића	93
2) Распоред у Држ. савету за 1939 год., од Властимира Лучића	95
3) Стечај на Правном факултету у Загребу	95
4) XII међународни конгрес за кривично право и казнене заводе у Риму 1940, од д-ра Боривоја Д. Петровића	187
5) Уговор о усвојењу у Немачкој, од д-ра Драгољуба Аранђеловића	188
6) Награђени светосавски темати	189
7) Алманах „Просвета“ за 1939 год.	190
8) Два задесна вешања, од д-ра Миодрага Бућића	281
9) Руски правни часописи у иностранству, од Александра Маклецова	284
10) Годишњак Међународног института за јавно право за 1938 год., од д-ра Данила Ј. Данића	286
11) Бугарски правни часопис и наша наука	286
12) Атлас привредне статистике Југославије, од д-ра Николе Мирковића	286
13) Конгрес правника Краљевине Југославије	286
14) Европски конгрес за хигиену ума, од д-ра h. c. Живојина М. Перића	382
15) Финансиски закон за 1939/40 год., од д-ра Николе Стјепановића	385
16) Стечај на Правном факултету у Загребу	387

ПРЕГЛЕД ЧАСОПИСА 96, 190, 287, 387

НОВЕ КЊИГЕ 192, 288, 388

БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА Д-РА БОЖИДАРА В. МАРКОВИЋА 620

САРАДНИЦИ „АРХИВА“

Ајзнер, д-р Бертолд									538
Амар, Леон А.								170,	364
Аранђеловић, д-р Драгољуб	56,	79,	81,	93,	150,	175,	180,	188,	269, 371, 528
Аћимовић, д-р Миодраг									432
Аџић, Светозар									60
Бајич, д-р Стојан									620
Бартош, д-р Милан						64,	73,	143,	169, 339, 572
Бауер, д-р Ханс									75
Беговић, д-р Мехмед								87, 88,	577
Белић, д-р Матија									107
Билимовић, д-р Александар									289
Благојевић, д-р Борислав Т.									471
Благојевић, д-р Видан О.								65, 251,	271, 595
Брајковић, д-р Владислав									224
Буђић, д-р Миодраг									281
Васиљевић, д-р Тихомир									407
Владисављевић, д-р Милан									509
Герасимовић, Драгомир Д.							73,	171,	266, 267
Грол, д-р Војислав М.									313
Данић, д-р Данило Ј.								5,	286
Доленц, д-р Метод									391
Дуканац, д-р Љубомир С.						153,	273,	276,	298, 378, 381
Ђелошевић, Братислав М.									77
Ђендић, Војислав М.									250
Ђорђевић, д-р Јован									514
Живковић, Радомир Љ.									381
Жујовић, д-р Милан Ј.									607
Ивановић, Тихомир М.								67,	164
Ивић, д-р Алекса									476
Илић, д-р Михаило									502
Јанић, Ђорђе									357
Јовановић, Милорад М.									369
Јовановић, д-р н. с. Слободан								1, 79,	484
Кнежевић, Драгутин									236
Константиновић, д-р Михаило									557
Конић, Родољуб									173
Костић, д-р Лазо М.									239
Крајински, д-р Никола									439
Крбек, д-р Иво									495
Лазаревић, д-р Адам П.						40,	130,	179,	280, 589
Лапајне, д-р Станко									535
Ловчевић, д-р Јован С.									612
Лучић, Властимир									95
Маклецов, Александар									284, 436
Марковић, д-р Божидар С.							20,	374,	377, 461
Милић, д-р Иво									398
Милобар, д-р Фран									450
Миловић, Александар Р.									70, 367
Мирковић, д-р Ђорђе								90,	580

X

Мирковић, д-р Никола	89, 286, 349
Михаиловић, Миленко Т.	74
Младеновић, д-р Милош	180
Новаковић, д-р Милета Ст.	81, 243, 491
Пантелић, д-р Душан Љ.	372, 598
Перић, д-р Бошко	93
Перић, д-р Ђ. с. Живојин М.	165, 170, 183, 193, 382, 412
Петковић, Иван Д.	169, 264, 362
Петровић, д-р Боривоје Д.	88, 91, 160, 182, 187
Поповић, д-р Ђура	215, 466
Пржић, д-р Илија А.	53, 279, 372, 504
Радојковић, д-р Милош	478
Растовчан, д-р Павао	568
Смиљанић, Јован Д.	62, 69, 165, 167, 254, 256, 259, 261, 262, 268, 360, 370
Смирнов, д-р Константин	549
Соловјев, д-р Александар	403
Спекторски, д-р Евгеније	97, 488
Стефановић, д-р Јован	500
Стјепановић, д-р Никола	29, 385, 521
Струве, д-р Петар	444
Тасић, д-р Ђорђе	83, 175, 177, 207, 389
Таубер, д-р Леонид	358
Тодоровић, д-р Милан	138, 603
Трегубов, д-р Сергије	371
Троицки, Сергије	162, 554
Франк, д-р Станко	423
Цуља, д-р Срећко	542
Шкерљ, д-р Милан	531